

ČÁST B ORIENTAČNÍ DOPRAVNÍ ZNAČENÍ V OBCI

1 UŽITÍ A PROVEDENÍ DOPRAVNÍCH ZNAČEK

1.1 Všeobecně

V této části jsou stanoveny zásady pro užití jednotlivých dopravních značek ODZ včetně příkladů jejich provedení. Ustanovení této části se nevztahují na dálnice a SMV vedené obcí, (na tyto pozemní komunikace se přiměřeně vztahují zásady ODZ uvedené v části D), dále se nevztahují na ODZ kulturních, turistických a komunálních cílů (jsou obsahem části F) a na zásady pro označování názvů ulic (jsou obsahem části G). Obsahem této části rovněž nejsou značky, jejichž užití se v obci nepředpokládá.

1.2 Dopravní značky

1.2.1 Směrová tabule pro příjezd k dálnici (č. IS 1a až č. IS 1d)

Značka informuje o cíli dosažitelném po dálnici a směru k dálnici. Na značce může být uvedena i vzdálenost v km k uvedenému cíli. Číslo dálnice se uvádí před křižovatkou s touto dálnicí a v případě, že se uvedený cíl se na dálnici nebo v její blízkosti nachází (obr.).

Pokud není na konkrétní komunikaci k dispozici žádný vhodný cíl, lze číslo dálnice nebo číslo silnice užit i ve spojení s doplňkovým cílem.

Značky se užívají i před křižovatkami v širší oblasti, odkud je využití dálnice účelné a dopravně výhodné. V takovém případě se na směrové tabuli náhradou za číslo dálnice vyznačuje symbol dálnice (obr.)

Značka se umísťuje ve vzdálenosti 10-100 m před hranicí křižovatky.

Užití značky může být nahrazeno odpovídající návěstí před křižovatkou, resp. při užití návěsti nemusí již následovat užití směrové tabule.

1.2.2 Směrová tabule pro příjezd k silnici pro motorová vozidla (č. IS 2a až č. IS 2d)

Značka informuje o cíli dosažitelném po silnici pro motorová vozidla a směru k ní. Užívá se podle stejných zásad jako značka č. IS 1a až č. IS 1d. Při užití značky před křižovatkami v širší oblasti se na značce náhradou za číslo silnice vyznačuje symbol silnice pro motorová vozidla.

1.2.3 Směrová tabule (č. IS 3a až č. IS 3d)

Značka informuje o cíli, směru k jeho dosažení a dále případně o čísle silnice I. nebo II. třídy a případně o vzdálenosti k uvedenému cíli. Údaj o vzdálenosti není nutno v obci uvádět. Rovněž se údaj o vzdálenosti neuvádí, pokud by tím byl překročen maximální počet informačních údajů v rámci sestavy směrových tabulí.

Před křižovatkou s dopravně méně významnou pozemní komunikací (např. silnicí III. třídy, místní komunikací III. třídy, účelovou komunikací) není nutno užít směrové tabule pro směr přímý (č. IS 3a, č. IS 3b).

Značka se umísťuje ve vzdálenosti 10-100 m před hranicí křižovatky.

Užití značky může být nahrazeno odpovídající návěstí před křižovatkou, resp. při užití návěsti nemusí již následovat užití směrové tabule. (viz čl. 1.2.7.).

1.2.4 Směrová tabule (s místním cílem) (č. IS 4a až č. IS 4d)

Značka informuje o místním cíli, směru k jeho dosažení a případně o vzdálenosti k uvedenému cíli. Místním cílem se rozumí pouze vnitřní část obce (městská část, čtvrť, sídelní lokalita apod.). Směr k části obce, která je administrativně součástí stejné obce, ale označena samostatně značkou č. IS 12a se označuje některou ze značek č. IS 3a až č. IS 3d.

Ostatní zásady pro užití a provedení značky jsou obdobné jako u směrových tabulí podle čl. 1.2.3.

1.2.5 Směrová tabule k jinému cíli (č. IS 5)

Značka informuje vhodným nápisem a případně i symbolem o jiném cíli, než je obec nebo její část a o směru k jeho dosažení.

Značkou se zejména označuje směr k dopravně přístupným veřejným objektům, které nejsou místními cíli a pokud pro ně není určena jiná značka.

Za jiný cíl se považují zejména letiště, nádraží, pošta, lázně, výstaviště, průmyslová zóna, nákupní zóna apod. Pro vybrané cíle jsou stanoveny odpovídající piktogramy (viz obr.).

Nápis se provádí písmem malé abecedy (první písmeno velké) (obr.).

Ostatní zásady pro užití a provedení značky jsou obdobné jako u směrových tabulí podle kap. 1.2.3.

1.2.6 Návěst před křižovatkou (č. IS 6c, č. IS 6e, č. IS 6f, č. IS 6g)

Značky informují o cílech, směru k vyznačeným cílům a o počtu a uspořádání jízdních pruhů. V obci se užívá zpravidla sestava těchto značek umístěných nad vozovkou k vyjádření směru k cílům a k označení řadicích pruhů. Stanovený způsob řazení a uspořádání řadicích pruhů vyjadřuje provedení šipek na návěstích, šipka na značce se umísťuje přibližně nad osou příslušného řadicího pruhu. Užití těchto značek se předpokládá především na dopravně významné křižovatce při třech a více řadicích pruzích. V takovém případě se neužívají směrové tabule (č. IS 3a až č. IS 5) a rovněž užití návěsti před křižovatkou (č. IS 9a) umístěné vedle vozovky není nutné.

K informaci o cíli a řadicím pruhu ve směru odbočení se užije značky č. IS 6f, pokud je umístěna nad místem, kde je příslušný řadicí pruh již v plné šířce (obr.).

Značky č. IS 6g se užije v případě, že je umístěna nad začátkem nebo v průběhu rozšíření pro příslušný řadicí pruh (obr.).

Vzhledem k tomu, že sestava uvedených návěstí umístěných nad vozovkou stanoví způsob řazení do řadicích pruhů, musí být značkou označen každý řadicí pruh. Pokud pro daný směr není k dispozici žádný vhodný cíl, obsahuje značka nad takovým pruhem pouze šipku (obr. ...).

Další podrobnosti o provedení značek jsou uvedeny v kapitole D, čl. 2.2.1-6.

1.2.7 Výjezd (č. IS 7a, č. IS 7b)

Značka č. IS 7a uvádí poslední informaci o cíli a směru odbočení na křižovatce. Na značce se opakují informační údaje uvedené na značce č. IS 6b nebo č. IS 6c, č. IS 6f, č. IS 6g pro směr odbočení.

V případě osazení vedle vozovky se značka č. IS 7a se umísťuje v klínu mezi průběžným pruhem a pruhem pro odbočení po levé straně začátku výjezdové větve křižovatky. Umístění značky do terénu musí sledovat hledisko snížení rizika vážných následků v případě střetu vozidla se značkou. Jestliže směrový oblouk výjezdové větve neumožňuje jeho bezpečné projetí rychlostí vyšší než 50 km.hod⁻¹, označuje se jeho průběh dopravním zařízením č. Z 3 "Vodicí tabule" v provedení jedné šipky.

V případě osazení nad vozovkou se značka č. IS 7a umísťuje přibližně na úrovni přechodu podélné čáry souvislé (značka č. V 1a) ve značku „Šikmé rovnoběžné čáry“ (č. V 13a).

Značka č. IS 7b informuje o číslu výjezdu z dálnice nebo SMV. Značky se užívá zejména v případě, kdy pro dostatečné označení cílů ve směru odbočení postačují předcházející návěsti a samotný výjezd se označuje pouze symbolem ze značky č. IS 6a s příslušným číslem výjezdu.

Mimo dálnici nebo SMV značek užívá pouze v případech, kdy je nutno na cíl ve směru nebo na místo odbočení zvlášť upozornit. Další podrobnosti o provedení značky jsou uvedeny v kapitole D, čl.2.2.7.

1.2.8 Dálková návěst (č. IS 8a, č. IS 8b)

Značka informuje o cíli, číslu silnice a směru (č. IS 8a) nebo vzdálenosti k uvedeným cílům v km. Značky č. IS 8a se užívá zejména k potvrzení směru v rámci rozlehlé nebo složité křižovatky. Značky č. IS 8b se užívá zejména mimo křižovatku (např. při výjezdu z města).

Další podrobnosti o provedení značky jsou uvedeny v kapitole D, čl.2.2.8.

1.2.9 Návěst před křižovatkou (č. IS 9a)

Značka informuje o směru k vyznačeným cílům. Značky se užívá před dopravně významnou křižovatkou, tj. zejména při vzájemném křížení následujících pozemních komunikací:

- silnice I. třídy,
- silnice II. třídy,
- místní komunikace II. třídy,
- větev mimoúrovňové křižovatky s dálnicí, SMV nebo místní komunikací I. třídy.

Na silnici I. nebo II. třídy po umístění značky č. IS 9a následuje užití i příslušných směrových tabulí (č. IS 1a až č. IS 5). V případě stísněných poměrů lze od užití směrových tabulí upustit a přednostně se užije pouze značky č. IS 9a.

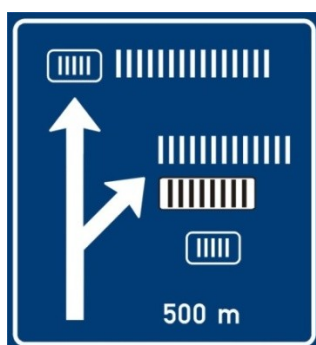
Na značce je schematicky vyjádřen skutečný tvar křižovatky a šířkou čáry vyznačena hlavní a vedlejší pozemní komunikace. Pokud je danému směru přiřazen cíl, je čára ukončena šipkou, pokud není cíl uváděn, je čára bez šipky. Pozemní komunikace, které se křížují nebo spojují pod úhlem větším než 70°, se vyznačují jako kolmice. Pokud je vzájemná vzdálenost mezi hranicemi významných křižovatek menší než 100 m, vyznačují se jednou značkou v odpovídajícím provedení (obr.).

V případě, že se ve vzdálenosti do 100 m nachází jiná dopravně málo významná křižovatka (bez potřeby uvádět cíl), vyjadřuje se tato situace schematicky čarou bez šipky (obr.).

S přihlédnutím ke druhu křižujících se pozemních komunikací se značka doplňuje symboly značek č. IP 14a, č. IP 15a, č. IS 16a až č. IS 17, č. IP 1a nebo symbolů doplňujících jiné cíle přiřazených k odpovídajícím směrům (obr.).

V případě omezených možností rozměru značky lze nejrozšířenější jiné cíle (letiště, nákupní zóna) vyjádřit pouze příslušným symbolem umístěným *stejně jako číslo silnice (???)*.

V případě mimoúrovňové křižovatky s odbočovací a připojovací pruhem mají šipky na značce stejnou šířku (grafika je obdobná jako u značky č. IS 6b) (obr.).

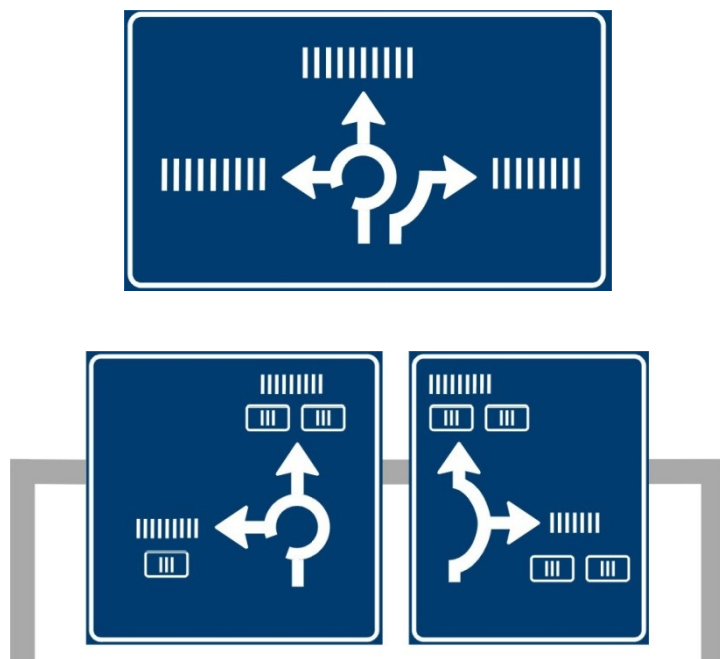
Značka se umísťuje ve vzdálenosti 50-100 m před hranicí křižovatky, výjimečně může být tato vzdálenost kratší; i v takovém případě však musí být značka umístěna před začátkem úseku určeného pro řazení vozidel před křižovatkou. Pokud je to v konkrétním případě pro orientaci významné nebo pokud je nutno značku přesněji orientovat k dané křižovatce, lze ve spodní části značky uvést vzdálenost v metrech k hranici křižovatky.

1.2.10 Návěst před křižovatkou (č. IS 9b)

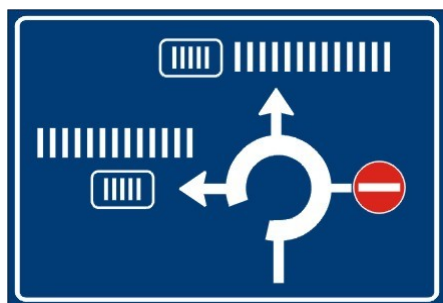
Značka č. IS 9b informuje o směru k vyznačeným cílům z křižovatky s kruhovým objezdem (okružní křižovatky). Značky se užívá před významnými okružními křižovatkami.

Na značce je schematicky vyjádřen tvar křižovatky vycházející ze stavebního uspořádání konkrétní okružní křižovatky. (obr.).

Odpovídající grafické provedení značky má význam zejména v případě návěsti před okružní křižovatkou s odlehčovací větví křižovatky („bypassem“) nebo před okružní křižovatkou se spirálovitým uspořádáním jízdních pruhů na okružním pásu křižovatky (spirálovitá křižovatka) - obr.

V případě zákazu nebo omezení platných pro výjezdovou větev křižovatky se na značce č. IS 9b vyznačuje symbol příslušné značky (obr.).

Značka č. IS 9b se umísťuje ve vzdálenosti do 100 m před hranicí křižovatky, mimo obec ve vzdálenosti 100 – 250 m před hranicí křižovatky.

Ostatní zásady pro provedení a umístění značky č. IS 9b jsou obdobné jako pro značku č. IS 9a.

1.2.11 Návěst před křižovatkou (č. IS 9c)

Značka informuje o nebezpečí nebo omezení nacházejícím se na pozemní komunikaci za křižovatkou a případně i o směru k vyznačeným cílům. Druh omezení nebo nebezpečí se vyjadřuje symbolem příslušné zákazové nebo výstražné značky (obr.).

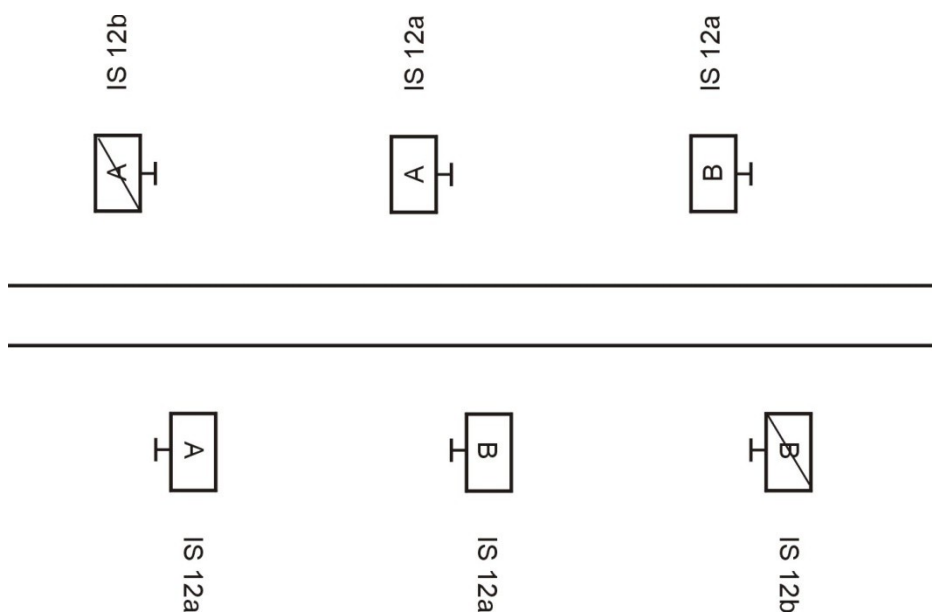
Ostatní zásady pro užití a provedení značky jsou obdobné jako pro značku č. IS 9a podle čl. 1.2.9.

1.2.12 Obec (č. IS 12a), Konec obce (č. IS 12b)

informuje o názvu a označuje začátek obce. Při uvádění názvu obce je žádoucí vycházet z obecně platného názvu obce ve veřejně přístupných mapách, a to i v případě, že se nezohlední její administrativní členění; pokud obce nejsou spojeny souvislou zástavbou, označují se samostatně. K dané obci se provoz směřuje pomocí značek č. IS 3a až č. IS 3d, k části obce značkami č. IS 4a až č. IS 4d.

Na hranici dvou samostatných obcí spojených souvislou zástavbou se užívá pouze značka č. IS 12a pro následující obec, značky č. IS 12b pro obec předcházející se neužívá (obr.).

1.12.13 Blízká návěst (č. IS 13)

Značka informuje o nejbližším cíli a vzdálenosti k němu při výjezdu z obce. Užívá se zejména na dopravně málo významné pozemní komunikaci náhradou za užití jiných značek ODZ (zejména směrových tabulí). Umísťuje se po levé straně pozemní komunikace z opačné strany (z rubu) značky č. IS 12a.

1.2.14 Jiný název (č. IS 15a)

Značka informuje např. o názvu řeky, části obce, čtvrti, území apod. Užívá se v případě, že je to pro orientaci účastníků provozu v obci významné. K tomuto cíli lze provoz navádět pomocí značek č. IS 4a až č. IS 5.

1.12.14 Dálnice (č. IS 16a)

Značka informuje o číslu dálnice. Užívá se symbolu této značky na návěstích (velkoplošných značkách) ODZ.

1.2.16 Silnice I. třídy (č. IS 16b, č. IS 16c), Silnice II. třídy (č. IS 16d)

Značka informuje o číslu silnice. Užívá se především symbolu této značky (značek) na návěstích (velkoplošných značkách) ODZ. Číslo silnice se rovněž uvádí na směrové tabuli. Samostatně lze značky č. IS 16b a č. IS 16c užit na silnici I. třídy a značky č. IS 16d na silnici II. třídy k potvrzení směru za dopravně významnou křižovatkou. Značky lze užit i pro doplňující informace o průběhu průtahu silnice obcí (např. na sloupech veřejného osvětlení apod.), v případě změny směru silnice lze užit značky i ve tvaru šipky.

Při souběhu více silnic I. a II. třídy se uvádějí čísla všech silnic, a to v pořadí čísel od nejnižšího k nejvyššímu; to platí i pro užití symbolů těchto značek na návěsti.

1.2.17 Silnice pro mezinárodní provoz (č. IS 17)

Značka informuje o číslu silnice pro mezinárodní provoz. Užívá se především symbolu této značky na návěstích (velkoplošných značkách) ODZ. Pokud je před křižovatkou umístěna směrová tabule, značka se umísťuje pod ní na stejném sloupku. Pokud na křižovatce silnice pro mezinárodní provoz neprobíhá přímo, je nezbytné užití této značky v provedení šipky (obr.).

V kombinaci se značkou č. IS 3a až č. IS 3d se značka č. IS 17 umísťuje v pořadí za ní.

2 UMÍSTOVÁNÍ ZNAČEK

2.1 Všeobecně

V této části jsou uvedeny zásady pro umístění značek ODZ ve vztahu ke křižovatce. Obecné zásady pro umístění značek ve vztahu ke směru provozu (boční umístění, výškové umístění apod.) jsou obsahem TP 65.

2.2 Posloupnost

Z hlediska významu jednotlivých značek ODSchéma Z jsou značky ve směru ke křižovatce umístěny v pořadí: návěst - směrová tabule - řazení - potvrzení směru. Rozsah dopravního značení, druh a umístění dopravních značek vychází z dopravního významu křižujících se pozemních komunikací - viz tab. č..

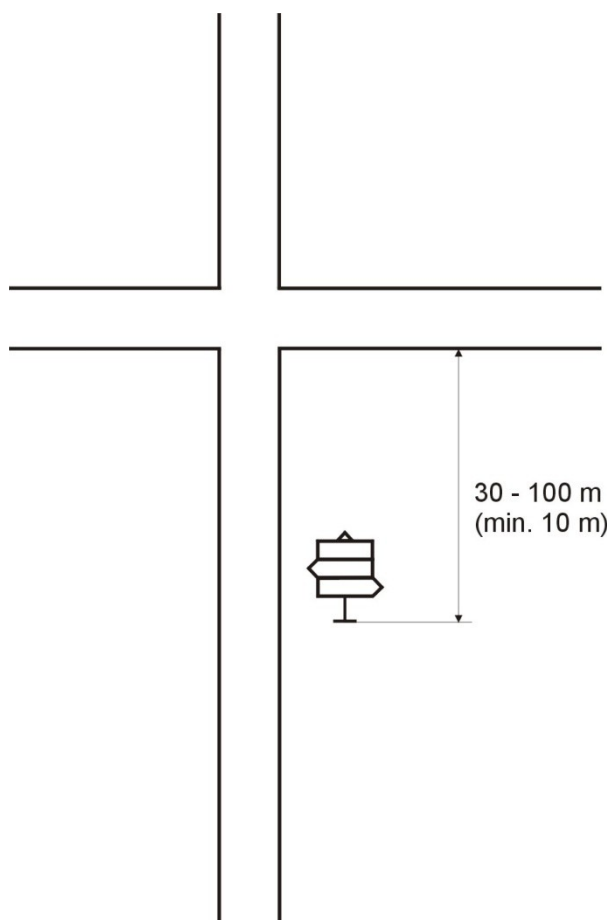
Schéma umístění dopravních značek ODZ v obci

		Kategorie pozemní komunikace	Místní komunikace I. třídy A ¹⁾				Silnice I. třídy B				MK II. třídy, silnice II. třídy C				MK III. třídy, silnice III. třídy D			
		Kategorie křižující komunikace	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
		Křižovatka	A - A	A - B	A - C	A - D	B - A	B - B	B - C	B - D	C - A	C - B	C - C	C - D	D - A	D - B	D - C	D - D
DOPRAVNÍ ZNAČKA (význam)		Vzdálenost značky od hranice křižovatky (m)																
POTVRZENÍ SMĚRU (IS 8a, IS 8b) (IS 16b - IS 17)		100 5 - 20																
KŘIŽOVATKA																		
SMĚR	(IS 3a - IS 5)	10 - 100																
	(IS 6f, IS 6g)	Podle stavebního uspořádání 10 - 100																
NÁVEŠT (IS 9a, IS 9b)		50 - 100																

¹⁾ Předpoklad úrovněvého křížení. Mimoúrovňová křižovatka se označuje podle kap. D.

2.3. Vzdálenost

Směrová tabule se umísťuje v rozmezí vzdálenosti 30 - 100 m od hranice křižovatky; před dopravně málo významnou křižovatkou výjimečně 10 m od hranice křižovatky (obr.).

Při volbě vzdálenosti se přihlíží zejména k dopravnímu významu pozemní komunikace, rychlosti jízdy vozidel, vzdálenosti od předcházející křižovatky a konkrétním podmínkám místa.

Návěst před křižovatkou se umísťuje ve vzdálenosti cca 50 m před směrovou tabulí (obr.).

Pokud se neužije směrové tabule, umísťuje se návěst v rozmezí vzdálenosti 50 - 100 m od hranice křižovatky (obr.).

V případě, že je návěst umístěna dále než 100 m od hranice křižovatky, doplňuje se údajem o skutečné vzdálenosti se zaokrouhlením na desítky metrů (obr.).

Pokud je před křižovatkou užito dopravní značky (značek) označující řadicí pruhy, vztahují se údaje o vzdálenosti platné pro umístění dopravních značek ODZ od hranice křižovatky k místu osazení dopravní značky (značek) pro řazení.

Dopravní značky ODZ se umísťují tak, aby vzdálenost od jiných dopravních značek byla minimálně 30 m, přitom nesmí zakrývat jiné dopravní značky, zejména značky upravující přednost v jízdě, řazení před křižovatkou apod.

2.4 Umístění

2.4.1 Umístění vedle vozovky

Podrobnosti o umístění značky vedle vozovky upravují TP 65.

2.4.2 Umístění nad vozovkou

Umístění dopravních značek ODZ nad vozovkou se doporučuje na pozemní komunikaci se třemi a více jízdními pruhy v jednom směru jízdy nebo v případě, kdy je žádoucí dosažení většího informačního efektu.

Při určení výšky spodního okraje dopravní značky nad vozovkou je třeba brát v úvahu dostatečnou čitelnost značky, její srozumitelnost s ohledem na rušivý účinek okolí a vycházet z předepsané minimální výšky.

Podrobnosti o umístění značky nad vozovkou upravují TP 65.

Spodní okraj dopravní značky je nad nejvyšším bodem vozovky nejméně:

- 5,2 m u silnic I. třídy,
- 5,0 m u ostatních pozemních komunikací.

U dopravních značek prosvětlených nebo osvětlených vnějším světelným zdrojem se uvedená hodnota zvyšuje na 5,35 m.

Spodní okraj nejnižše umístěné dopravní značky může být nejvíce 5,5 m nad úrovní vozovky; u dopravních značek s vnějším spodním osvětlením se uvedená hodnota přiměřeně zvyšuje.

V případě podjezdu nebo tunelu lze dopravní značku umístit na jejich konstrukci.

V případě blízkosti trolejového vedení je okraj zavěšených dopravních značek v bezpečnostní vzdálenosti od elektrických vodičů podle příslušných technických norem, například ČSN 33 3516 Předpisy pro trakční vedení tramvajových a trolejbusových drah.

Ostatní zásady pro užití a provedení těchto značek jsou obdobné jako na dálnici nebo SMV.